

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji
GRČKI JEZIK
za
OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	26
--	-----------

II. Gramatika:

	13
--	-----------

III. Civilizacija:

	13
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	52
--	-----------

Članovi državnoga povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Gimnazija Eugena Kumičića Opatija

Opatija, 16. travnja 2015.

I. PRIJEVOD

Uz pomoć rječnika prevedi tekst. Brojkom označene riječi naći ćeš u komentaru.

Tekst koji slijedi opisuje kako je poslije pobjede nad kraljem Darijem i Perzijancima kod Gaugamele, Aleksandar Veliki zarobio Darijevu obitelj te kako se humano i dostojanstveno ponio prema zarobljenim pripadnicima Darijeve obitelji.

Πτολεμαῖος¹ λέγει· Δαρεῖος² μὲν ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ σὺν ὀλίγοις ἔφυγε, Ἀλέξανδρος³ δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἐνίκησε. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος οὐδὲ τῆς Δαρείου μητρὸς οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν παίδων ἠμέλησεν⁴. Ἀλλὰ λέγουσί τινες τῶν⁵ γραψάντων τὰ ἔργα Ἀλεξάνδρου ὅτι⁶ ἐς τὴν σκηνὴν Δαρείου ἐρχόμενος, οὗτος ἤκουσε τὴν οἰμωγὴν τῶν γυναικῶν καὶ ἄλλον θόρυβον οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς. Ἀλεξάνδρῳ ἐρωτήσαντι λέγει τις στρατιώτης ὅτι⁶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες κλαίουσι τὸν Δαρεῖον ὥς⁷ νεκρὸν ὀρώντες τὸν κίνδυν τὸν βασιλικὸν καὶ τὴν Δαρείου ἀσπίδα. Ἀλέξανδρος ἔλεξε αὐταῖς ὅτι⁶ ζῇ⁸ Δαρεῖος, καὶ ὅτι⁶ τὰ ὅπλα καὶ τὸν κίνδυν φεύγων ἀπέλιπεν, καὶ ὅτι⁶ τὴν θεραπείαν βασιλικὴν αὐταῖς συγχωρεῖ⁹ Ἀλέξανδρος.

KOMENTAR:

1. Πτολεμαῖος od Πτολεμαῖος,-ου, ὁ = Ptolemej, Aleksandrov vojskovođa
2. Δαρεῖος od Δαρεῖος,-ου, ὁ = Darije, kralj Perzije
3. Ἀλέξανδρος od Ἀλέξανδρος,-ου, ὁ = Aleksandar (Veliki)
4. ἠμέλησεν od ἀμελέω + genitiv = zanemariti + akuzativ
5. τῶν = od onih
6. ὅτι = da
7. ὥς = kao
8. ζῇ - 3. l. sg. ind. prez. akt. od ζάω = biti živ
9. συγχωρεῖ od συγχωρέω = priznavati

II. GRAMATIKA

1. Prebaci sljedeće imenice iz teksta u zadani padež:

τῆς μητρὸς	A
τῆς γυναικὸς	V
οἱ παῖδες	d
τὴν ἀσπίδα	g

max 4	
-------	--

2. Ispiši participe iz teksta i odredi im vrijeme i stanje:

particip	vrijeme i stanje

max 5	
-------	--

3. Prebaci sljedeće glagole iz teksta u prezent u istom licu, broju, načinu i stanju:

ἔφυγε	
ἐνίκησε	
ἔλεξε	
ἀπέλιπεν	

max 4	
-------	--

III. CIVILIZACIJA

1. Poveži i upiši odgovarajuće slovo kraj broja:

1. Bitka kod Heroneje	A 500. pr. Kr.
2. Bitka na Maratonskom polju	B 338. pr. Kr.
3. Ustanak u Maloj Aziji	C 480. pr. Kr.
4. Bitka u Termopilskom klancu	D 490. pr. Kr.

1.
2.
3.
4.

max 4	
-------	--

2. Napiši slovo točnog odgovora na crtui:

1. Nakon bitke na Maratonskom polju Atenjani su počeli graditi jaku mornaricu na prijedlog:

A. Miltijada   B. Aristida   C. Temistokla   _____

2. Spartansku vojsku u bitci u Termopilskom klancu vodio je:

A. Leonida   B. Efijalt   C. Epaminonda   _____

3. Oligarhija je:

A. vladavina naroda   B. vladavina nekolicine   C. vladavina jednog   _____

4. Naziv za carskog namjesnika u Perziji je:

A. satrap   B. faraon   C. arhont   _____

5. 'Atička pčela' je nadimak grčkog povjesničara:

A. Tukidida   B. Herodota   C. Ksenofonta   _____

max 5	
-------	--

3. Poveži parove i upiši odgovarajuće slovo kraj broja:

1. Makedonija	A. Antigon
2. Egipat	B. Seleuk
3. Azija	C. Ptolemej

1.
2.
3.

max 3	
-------	--

4. Dopuni stih:

„Da bijaše u tebe, _____, snaga duhu jednaka,
nikad ne bi Helenima ovladao ratnički Makedonac.“

max 1	
-------	--

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD

Πτολεμαῖος λέγει·	Ptolemej kaže:	1
Δαρεῖος μὲν ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ	Darije je u toj noći	1
σὺν ὀλίγοις ἔφυγε,	s malo njih pobjegao	1
Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἐνίκησε.	a Aleksandar je u bitki pobijedio.	1
Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος οὐδὲ τῆς Δαρείου μητρὸς	Ali, Aleksandar ni Darijevu majku	1
οὐδὲ τῆς γυναικὸς	ni ženu	1
ἢ τῶν παιδῶν ἠμέλησεν.	ni/ili djecu nije zanemario.	1
Ἀλλὰ λέγουσί τινες τῶν γραψάντων	Nego, kažu neki od onih koji su zapisali	1
τὰ ἔργα Ἀλεξάνδρου	Aleksandrova djela	1
ὅτι ἐς τὴν σκηνὴν Δαρείου ἐρχόμενος	da je dolazeći u Darijev šator	1
οὗτος ἤκουσε τὴν οἰμωγὴν τῶν γυναικῶν	on/taj začuo jauk žena	1
καὶ ἄλλον θόρυβον	i drugu buku	1
οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς.	nedaleko (od) šatora.	1
Ἀλεξάνδρῳ ἐρωτήσαντι	Aleksandru koji je upitao	1
λέγει τις στρατιώτης	kaže neki vojnik	1
ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου	da Darijeva žena i majka	1
καὶ οἱ παῖδες κλαίουσι	i djeca oplakuju	1
τὸν Δαρεῖον ὡς νεκρὸν	Darija kao mrtvoga/mrtvaca	1
ὁρῶντες τὸν κἀνδυν τὸν βασιλικὸν	gledajući kraljevski kaftan	1
καὶ τὴν Δαρείου ἀσπίδα.	i štit Darijev.	1
Ἀλέξανδρος ἔλεξε αὐταῖς	Aleksandar im je odgovorio	1
ὅτι ζῇ Δαρεῖος,	da Darije živi,	1
καὶ ὅτι τὰ ὅπλα καὶ τὸν κἀνδυν	i da je oružje i kaftan	1
φεύγων ἀπέλιπεν,	bježeći ostavio,	1
καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν βασιλικὴν αὐταῖς	i da kraljevsku dvorbu njima	1
συγχωρεῖ Ἀλέξανδρος.	priznaje Aleksandar	1

UKUPNO

26

GRAMATIKA

1. μητέρα; γύναι; παισί(ν); ἀσπίδων

2. γραψάντων – aor. akt.; ἐρχόμενος – prez. mp.; ἐρωτήσαντι – aor. akt.; ὁρῶντες – prez. akt.; φεύγων – prez. akt.

3. φεύγει; νικάει (νικά); λέγει; ἀπολείπει

UKUPNO

13

CIVILIZACIJA

1. 1B 2D 3A 4C

3. 1A 2C 3B

2. 1C 2A 3B 4A 5C

4. Demostene

UKUPNO

13